

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18 ΜΑΪΟΥ 2007
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Όσοι έχουν να κάνουν με σημερινούς Νέους, όλων των ηλικιών, νομίζω ότι είναι υποχρεωμένοι να μάθουν τη «γλώσσα» τους και να τους μιλούν στη «γλώσσα» τους. Διαφορετικά θα είναι αδύνατη η συνεννόηση μαζί τους. Γιατί έχουν το δικό τους τρόπο οι Νέοι σήμερα ν' αντιλαμβάνονται και να εξηγούν τα πράγματα, τα δικά τους μέτρα να εκτιμούν τις καταστάσεις. [...] Επαφή μαζί τους θα έχουμε μόνο αν μνηθούμε κι εμείς στις σημασιολογήσεις¹ και στις εκτιμήσεις τους. Τούτο δεν σημαίνει ότι θα τις παραδεχτούμε κιόλας· σημαίνει μόνο ότι θα είμαστε σε θέση να τις καταλαβαίνουμε. Και έως εκεί θα φτάσουμε εάν έχουμε πυκνές σχέσεις μαζί τους και εάν τους ακούμε πάντοτε με υπομονή και συμπάθεια.

Αντιτείνουν μερικοί: [...]

— Πώς να συζητήσει κανείς με τα σημερινά «οργισμένα Νιάτα»; Για να συνεννοηθείς μαζί τους, πρέπει να υποχωρείς στις αξιώσεις τους, να τους λες διαρκώς ναι. Διαφορετικά, γίνεσαι εχθρός τους.

Πόσο λίγο γνωρίζουν τον νέο άνθρωπο, εκείνον που δεν «ωρίμασε», δεν σταθεροποιήθηκε ακόμα, όσοι διατυπώνουν αυτή την αντίρρηση. Από το 3^ο έτος της ηλικίας περίπου, όταν —όπως έχει παρατηρηθεί— το παιδί αντιδρά έντονα στη βούληση των «μεγάλων» και από πείσμα κάνει το αντίθετο απ' ό,τι το προστάζουν, ο Νέος είναι ένα βασανιστικά αβέβαιο, διαρκώς ταλαντευόμενο πλάσμα που αγωνίζεται να ανακαλύψει

και να παραδεχτεί τον «εαυτό» του. Μέσα στην ανασφάλεια που αισθάνεται και την αδυναμία του να αναμετρηθεί γενναία με τους «μεγάλους», ιδρύει και ορθώνει το «εγώ» του με την αντίδραση, με το «όχι» σε κάθε είδος πίεσης απ' «έξω». Η άρνηση λοιπόν είναι το κλίμα του, το καταφύγιο της σωτηρίας του. Με την άρνηση θέλει να δηλώσει ότι είναι και αυτός ένα πρόσωπο αυθυπόστατο². Το «όχι» του όμως γίνεται αποτελεσματικό, όταν συναντήσει ένα άλλο «όχι» — την απόφαση, όχι τόσο του ομήλικου όσο του ισχυρότερου, του «μεγάλου», να μην υποχωρήσει γιατί κατά την κρίση του και προς το συμφέρον του απρόθυμου να συμμορφωθεί «μικρού» δεν πρέπει να υποχωρήσει.

Είναι λάθος λοιπόν να υποστηρίζεται ότι οι Νέοι έχουν την αξίωση να τους λέμε πάντοτε «ναι». Απεναντίας όταν από μικροί δεν βρίσκουν πουθενά αντίσταση στις απαιτήσεις τους, επειδή ενστιγματικά³ αισθάνονται ότι, αγύμναστη καθώς μένει, θα αποδυναμωθεί, θα γίνει έρμαιο⁴ παράλογων ορέξεων η βούλησή τους (η πιο ουσιαστική, η ενεργητική πλευρά του «εγώ» τους) δυσφορούν. Και δείχνουν τη δυσφορία τους με την περιφρόνηση προς το γονιό ή το δάσκαλο που από αδυναμία ή αμφιβολία παραιτείται από το πρώτιστο χρέος του: να κάνει τον τρόφιμό του αυθύπαρκτο υποκείμενο, ισχυρό και αυτοπειθαρχούμενο.

[...]

Κανείς βέβαια δεν ενθουσιάζεται την ώρα που τον επικρίνουν ή αντιστέκονται στις επιθυμίες του· οι περισσότεροι άνθρωποι θέλουν ν' ακούσουν απ' αυτόν που συμβουλεύονται όσα επιθυμούν, ή έχουν ήδη αποφασίσει να πράξουν. Αργά ή γρήγορα όμως (με τα «παθήματα» της απεισκευσίας και της ισχυρογνωμοσύνης τους) καταλαβαίνουν την πλάνη και αναθεωρούν τις εκτιμήσεις τους. Αλλά χρειάζονται στο σημείο αυτό μερικές διευκρινίσεις.

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Το «όχι» το δικό σου θα το τιμήσει ο Νέος περισσότερο από του άλλου το «ναι», με δύο απαραίτα όρους:

α. Ότι θα πεισθεί για τη σοβαρότητα και την ειλικρίνειά σου.

[...]

β. Ότι του έδωσες (με έμπρακτες αποδείξεις) να καταλάβει πως η αποτροπή, το «όχι» σου λέγεται προς το συμφέρον του.

[...]

Το παράπονο του Νέου είναι ότι εμείς οι «μεγάλοι» δεν μπορούμε να παραδεχτούμε πως τα προβλήματα που αντιμετωπίζει είναι δικά του προβλήματα, και διαρκώς τα συσχετίζουμε με όρους και υποχρεώσεις που βρίσκονται έξω από τον κύκλο της προσωπικής του ζωής, ή με τη δική μας θέση μέσα στην «κοινωνία».

(Ε. Π. Παπανούτσου, *Η Παιδεία. Το Μεγάλο μας Πρόβλημα*, Αθήνα 1976, σσ. 35-39, Διασκευή).

1. **σημασιολογήσεις:** οι σημασίες που αποδίδονται σε κάτι.
2. **αυθυτόστατο:** αυτό που έχει ξεχωριστή και ανεξάρτητη ύπαρξη.
3. **ενστιγματικά:** ενστικτωδώς.
4. **έρμαιο:** καθετί που παρασύρεται.

ΘΕΜΑΤΑ:

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας περίληψη του κειμένου, χωρίς δικά σας σχόλια, σε 100 - 120 λέξεις.

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε το νόημα της παρακάτω περιόδου του κειμένου σε μια παράγραφο 70-90 λέξεων:

«Είναι λάθος λοιπόν να υποστηρίζεται ότι οι Νέοι έχουν την αξίωση να τους λέμε πάντοτε <ναι>».

Μονάδες 10

B.2. «Όσοι έχουν να κάνουν με σημερινούς Νέους ... με υπομονή και συμπάθεια».

Να εντοπίσετε τα δομικά στοιχεία της παραγράφου.

Μονάδες 5

B.3. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

αποδυναμωθεί, ενεργητική, δυσφορία, αμφιβολία, επικρίνουν.

Μονάδες 5

B.4. «Και δείχνουν τη δυσφορία τους με την περιφρόνηση στο γονιό ή στο δάσκαλο».

«Αργά ή γρήγορα αναθεωρούν τις εκτιμήσεις τους».

Να ξαναγράψετε τις παραπάνω περιόδους μετατρέποντας την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

Γ. Σε μια ημερίδα που διοργανώνεται στην περιοχή σου με θέμα «Διάλογος δύο γενεών» έχεις προσκληθεί, για να εκθέσεις τις απόψεις σου. Στην ομιλία σου αναπτύσσεις τις θέσεις σου για τα αίτια έλλειψης της επικοινωνίας μεταξύ των νέων και των «μεγάλων» και προτείνεις τρόπους προσέγγισης των δύο μερών.

(400-500 λέξεις)

Μονάδες 50

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.**
4. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ